

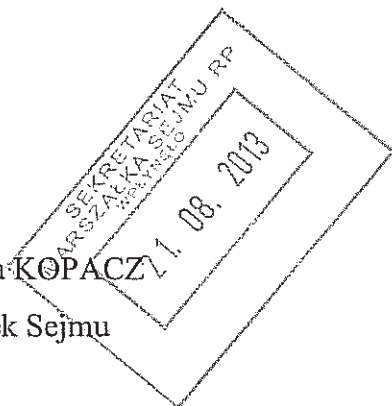
PREZES RADY MINISTRÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Donald Tusk

Warszawa, dnia 21 sierpnia 2013 r.

RM-10-69-13

Pani Ewa KOPACZ
Marszałek Sejmu

Szanowna Pani Marszałek

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi

projekt ustawy o ratyfikacji Umowy o handlu między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Kolumbią i Peru, z drugiej strony, sporządzonej w Brukseli dnia 26 czerwca 2012 r.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych zostali upoważnieni Minister Spraw Zagranicznych i Minister Gospodarki.

Z poważaniem

A handwritten signature in black ink, which appears to read 'Donald Tusk'.

U S T A W A

z dnia

**o ratyfikacji Umowy o handlu między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi,
z jednej strony, a Kolumbią i Peru, z drugiej strony, sporządzonej w Brukseli dnia
26 czerwca 2012 r.**

Art. 1. Wyraża się zgodę na dokonanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej ratyfikacji Umowy o handlu między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Kolumbią i Peru, z drugiej strony, sporządzonej w Brukseli dnia 26 czerwca 2012 r.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

1. Potrzeba i cel zawarcia Umowy

Negocjacje Umowy o handlu między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Kolumbią i Peru, z drugiej strony, sporządzonej w Brukseli dnia 26 czerwca 2012 r., zwanej dalej Umową o handlu, zostały przeprowadzone zgodnie z celami wyznaczonymi w komunikacie Komisji Europejskiej z 2006 r. pt. „Globalny wymiar Europy – Konkurowanie na światowym rynku”, który określił, w jaki sposób polityka handlowa UE wspierać ma realizację celów europejskiej strategii wzrostu gospodarczego i zatrudnienia. Komunikat wskazał m.in., iż dla kreowania miejsc pracy i wzrostu gospodarczego w Europie oraz dla jej międzynarodowej konkurencyjności niezbędna jest otwartość UE na handel i inwestycje. Za jedno z działań w ramach wspólnej polityki handlowej, mających sprzyjać osiągnięciu powyższych celów, uznano wzmocnienie więzi gospodarczych UE z wybranymi partnerami przez zawieranie umów o wolnym handlu. Jednocześnie założono, iż wynegocjowane umowy powinny mieć kompleksowy i ambitny zakres, prowadząc do możliwie największej liberalizacji handlu, przy zapewnieniu zgodności ich postanowień z dyscyplinami Światowej Organizacji Handlu (WTO).

Zawarcie Umowy o handlu między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Kolumbią i Peru, z drugiej strony, sporządzonej w Brukseli dnia 26 czerwca 2012 r., stanowić ma kolejny, ważny krok w realizacji celów Strategicznego Partnerstwa między Unią Europejską oraz krajami Ameryki Łacińskiej i Karaibów, zawartego w Rio de Janeiro w 1999 r., zakładającego wzmocnienie więzi politycznych, gospodarczych i kulturalnych UE z tymi krajami. Zgodnie z Komunikatem Komisji Europejskiej z 2005 r. pt. „Wzmocnione partnerstwo między Unią Europejską a Ameryką Łacińską”, za jedno z działań Komisji w regionie zaplanowanych na kolejne lata uznano wzmocnienie Strategicznego Partnerstwa przez sieć umów o stowarzyszeniu (włącznie z porozumieniami o wolnym handlu), które obejmą wszystkie kraje z regionu Ameryki Łacińskiej i przyczynią się do integracji całego regionu. Jednym z przyjętych w Komunikacie założeń było otwarcie negocjacji takiej umowy z krajami Wspólnoty Andyjskiej, tj. Republiką Kolumbii (zwaną dalej Kolumbią),

Republiką Peru (zwaną dalej Peru), Republiką Ekwadoru (zwaną dalej Ekwadorem) i Republiką Boliwii (zwaną dalej Boliwią).

Biorąc powyższe cele pod uwagę, w kwietniu 2007 r. Rada podjęła decyzję upoważniającą Komisję Europejską do rozpoczęcia negocjacji międzyregionalnej umowy o stowarzyszeniu między UE i Wspólnotą Andyjską Narodów, zwaną dalej Wspólnotą Andyjską, obejmującej dialog polityczny i współpracę oraz zakładającej ustanowienie strefy wolnego handlu między ugrupowaniami. Ze względu na rozbieżne podejścia państw członkowskich Wspólnoty Andyjskiej w odniesieniu do przewidywanych celów i zakresu handlowej części umowy o stowarzyszeniu, w czerwcu 2008 r. negocjacje regionalne zostały zawieszono. W tych okolicznościach Kolumbia i Peru zwróciły się do Komisji z wnioskiem o rozpoczęcie dwustronnych negocjacji handlowych. W dniu 17 grudnia 2008 r. Komisja przedstawiła Radzie zalecenie w celu zmiany istniejącego upoważnienia, rekomendując kontynuowanie negocjacji handlowych w odmiennym formacie, na podstawie istniejących wytycznych, przyjętych w kwietniu 2007 r., z tymi państwami Wspólnoty Andyjskiej, które podzielają wolę UE do zawarcia umowy zrównoważonej, ambitnej, kompleksowej i zgodnej z zasadami WTO. W dniu 19 stycznia 2009 r. Rada upoważniła Komisję do rozpoczęcia negocjacji wielostronnej umowy o handlu z państwami Wspólnoty Andyjskiej, które są do tego gotowe.

W następstwie zatwierdzenia przez Radę zmiany upoważnienia negocjacje wielostronnej umowy o handlu rozpoczęto między UE a Kolumbią, Ekwadorem i Peru. Po czterech rundach Ekwador zawiesił swój udział w rozmowach, a negocjacje kontynuowano wyłącznie z Peru i Kolumbią. Rokowania były prowadzone w imieniu UE przez Komisję Europejską w konsultacji z Komitetem ds. Polityki Handlowej (do wejścia w życie Traktatu Lizbońskiego – Komitetem; art. 133 TWE), organem pomocniczym Rady UE, na forum którego omawiane są wszystkie sprawy związane z polityką handlową UE wobec krajów spoza UE. Nowe rokowania przebiegały sprawnie. Proces negocjacji przyspieszyło zakończenie w grudniu 2009 r., trwającego od 1993 r., sporu między UE a krajami Ameryki Łacińskiej dotyczącego regulacji handlu bananami. W dniu 7 kwietnia 2010 r. Komitet do Spraw Europejskich przyjął stanowisko Rządu RP popierające podpisanie i tymczasowe stosowanie oraz zawarcie porozumienia genewskiego

ws. handlu bananami. Po osiągnięciu porozumienia w sprawie Umowy o handlu podczas dziewiątej rundy negocjacji w marcu 2010 r. fakt pomyślnego zakończenia rokowań został ogłoszony podczas VI Szczytu Szefów Państw i Rządów Unia Europejska – Ameryka Łacińska i Karaiby w dniu 18 maja 2010 r. w Madrycie. Parafowanie tekstu Umowy o handlu miało miejsce w dniu 23 marca 2011 r. w Brukseli, a ceremonia podpisania odbyła się w dniu 26 czerwca 2012 r. w Brukseli.

Zasadniczym celem zawarcia Umowy o handlu jest ustanowienie stabilnych ram prawnych dla rozwoju relacji handlowo-inwestycyjnych między UE, w tym Rzeczpospolitą Polską, a krajami Wspólnoty Andyjskiej – sygnatariuszami umowy. Mimo iż negocjacje zakończono wyłącznie z Kolumbią i Peru, Umowa o handlu jest otwarta na przystąpienie pozostałych krajów Wspólnoty Andyjskiej. W przypadku gotowości przystąpienia pozostałych krajów Wspólnoty Andyjskiej do niniejszej umowy, szczegółowe warunki ich akcesji będą podlegały negocjacjom.

Umowa o handlu określa podstawy i kierunki kształtowania stosunków i współpracy handlowo-inwestycyjnej między UE a krajami Wspólnoty Andyjskiej – sygnatariuszami umowy. Przez ustanowienie zasad regulujących relacje handlowo-inwestycyjne stron Umowy o handlu, jej implementacja prowadzić będzie do pogłębienia tych relacji. Poza stymulowaniem wzajemnego handlu i inwestycji, zasadniczym celem Umowy o handlu jest zapewnienie poszanowania fundamentalnych wartości – zasad demokracji i praw człowieka. Umowa o handlu uznaje znaczenie procesów integracji wewnątrzregionalnej jako mechanizmu służącego osiągnięciu większych możliwości handlowych i wzmocnieniu skutecznej integracji partnerów z gospodarką światową. Ma ona stanowić bodziec do integracji między krajami Wspólnoty Andyjskiej, przy czym wspieranie integracji regionalnej jest jednym z priorytetowych celów UE w ramach Strategicznego Partnerstwa z Ameryką Łacińską. Umowa o handlu stanowi także szansę na umocnienie reform Kolumbii i Peru zmierzających do zwiększenia ich regionalnej i międzynarodowej konkurencyjności. Ponadto przyczyni się ona do integracji gospodarczej między UE a państwami Wspólnoty Andyjskiej – sygnatariuszami umowy oraz stanowi ważny krok na drodze do integracji między

regionami przez zawarcie, w przyszłości, umowy o stowarzyszeniu, której wynegocjowanie pozostaje długookresowym celem strategicznym UE.

2. Treść Umowy o handlu

Zgodnie z udzielonym Komisji Europejskiej przez Radę UE upoważnieniem do negocjacji wielostronnej umowy o handlu z państwami Wspólnoty Andyjskiej, a także wytycznymi negocjacyjnymi przyjętymi przez Radę, za cel rokowań przyjęto osiągnięcie zrównoważonego, kompleksowego, ambitnego oraz zgodnego z zasadami WTO porozumienia, które przez stopniową i wzajemną liberalizację handlu towarami i usługami, a także ustanowienie reguł w szerokim zakresie kwestii powiązanych z handlem, biorąc pod uwagę odmienny poziom rozwoju partnerów, umożliwi utworzenie strefy wolnego handlu między stronami niniejszej umowy.

Umowa o handlu osiąga powyższe cele, wprowadzając rozwiązania wykraczające ponad te istniejące w ramach WTO, w zgodności ze zobowiązaniami jej stron podjętymi w ramach WTO i zasadami tej organizacji. Umowa o handlu spełnia kryteria w zakresie ustanowienia strefy wolnego handlu zawarte w postanowieniach art. XXIV Układu Ogólnego w sprawie Taryf Celnych i Handlu (GATT 1994) dotyczącego zniesienia ceł i innych ograniczających przepisów handlowych w odniesieniu do zasadniczo całej wymiany handlowej między stronami. Na mocy Umowy o handlu liberalizacją zostanie objęte 99% eksportu Unii Europejskiej.

Wdrożenie Umowy o handlu całkowicie zwolni eksporterów produktów przemysłowych i rybołówstwa z UE do Peru i Kolumbii z płacenia ceł po 10 latach, przy czym, zgodnie z szacunkami Komisji Europejskiej, w momencie wejścia Umowy o handlu w życie przewidziano uzyskanie pełnego dostępu dla 80% unijnego eksportu tych towarów na rynek Peru oraz dla 65% na rynek Kolumbii. Na mocy niniejszej umowy unijni eksporterzy uzyskają nieograniczony barierami taryfowymi dostęp do rynku Kolumbii i Peru m.in. w następujących sektorach: samochodów i ich części, chemikaliów i farmaceutyków, elektroniki, tekstyliów, odzieży i obuwia, a także maszyn i urządzeń. Cła na produkty przemysłowe i rybołówstwa pochodzące z Kolumbii i Peru Unia Europejska znosi z chwilą wejścia Umowy o handlu w życie.

Uzgodnienia co do tempa i zakresu liberalizacji handlu produktami rolnymi i rolnymi przetworzonymi są różne dla poszczególnych grup towarowych. Zostały one szczegółowo opisane w Harmonogramie znoszenia ceł, stanowiącym załącznik do Umowy o handlu. Szczegółowe zobowiązania Kolumbii i Peru w zakresie liberalizacji importu z UE są określone oddzielnie i nie są jednakowe. Analogicznie, zobowiązania UE są również określone odrębnie dla Kolumbii i Peru. W ogólnym ujęciu, przewidziany Umową o handlu poziom liberalizacji dostępu do rynku UE jest większy niż dostępu do rynków Kolumbii i Peru, co wynika z odmiennego poziomu rozwoju partnerów i zostało wzięte pod uwagę w wytycznych negocjacyjnych zatwierdzonych przez Radę. Ponadto otwarcie rynku UE na eksport z Peru jest większe niż na eksport z Kolumbii. W zależności od produktu, Umowa o handlu przewiduje różne rodzaje zobowiązań: od pełnej liberalizacji w momencie jej wejścia w życie lub po okresie przejściowym, przez redukcję stawek celnych bez dalszej liberalizacji, ustanowienie kontyngentów taryfowych (w tym plafonu taryfowego w imporcie bananów przez UE do końca 2019 r. – jako tzw. mechanizmu stabilizacyjnego), aż po całkowite wyłączenie z liberalizacji niektórych produktów.

Umowa o handlu przewiduje możliwość stosowania przez strony środków ochronnych wynikających z przepisów WTO (art. XIX GATT 1994, Porozumienie w sprawie środków ochronnych, art. 5 Porozumienia w sprawie rolnictwa).

Umowa o handlu zawiera dwustronną klauzulę ochronną, która przewiduje możliwość przywrócenia stosowania stawki państwa najbardziej uprzywilejowanego, jeżeli w wyniku liberalizacji handlu wielkość przywozu wzrośnie w takim stopniu i w takich warunkach, że może to wyrządzić poważną szkodę lub grozić wyrządzeniem takiej szkody dla przemysłu unijnego wytwarzającego produkt podobny lub bezpośrednio konkurencyjny.

Klauzula ta przewiduje, że środki ochronne mogą przyjąć jedną z następujących form: wstrzymanie dalszego obniżania stawki należności celnej nałożonej na dany produkt, przewidzianego w Harmonogramie znoszenia ceł Unii Europejskiej, lub podwyższenie stawki należności celnej nałożonej na dany produkt do pewnego poziomu. Wspomniany wyżej poziom nie może przekroczyć niższego z dwóch następujących poziomów: stawki należności celnej nałożonej na dany produkt, stosowanej wobec państwa najbardziej uprzywilejowanego, obowiązującej

w momencie wprowadzania środka lub stawki podstawowej określonej w Harmonogramie znoszenia ceł Unii Europejskiej.

Klauzula zakłada, że środek ochronny będzie pozostawał w mocy jedynie przez taki okres, jaki może być niezbędny dla uniknięcia poważnej szkody czy też jej naprawienia lub ułatwienia dostosowania. Okres ten nie będzie przekraczał dwóch lat, chyba że zostanie przedłużony o okres nie dłuższy niż kolejne dwa lata, o ile zostanie ustalone, że środek ochronny nadal jest niezbędny dla uniknięcia poważnej szkody czy też jej naprawienia oraz że przemysł unijny jest w trakcie dostosowywania. Łączny okres obowiązywania środka ochronnego, wraz ze wszelkimi środkami tymczasowymi, nie może przekroczyć czterech lat.

Umowa o handlu zawiera także tytuł dotyczący handlu usługami, zakładania przedsiębiorstw i handlu elektronicznego oraz zobowiązania szczegółowe w zakresie wzajemnego dostępu do rynku jej stron. Zobowiązania w zakresie usług, które zostały podjęte przez Kolumbię i Peru na mocy Umowy o handlu, w tym dotyczące transgranicznego świadczenia usług i zakładania przedsiębiorstw, są ambitne i odpowiadają na specyficzne interesy UE. Umowa o handlu obejmuje istotne zobowiązania w zakresie dostępu do rynku usług w takich kluczowych sektorach jak m.in.: finansowy, profesjonalny, transportu morskiego czy telekomunikacyjny. Umowa o handlu umożliwia prowadzenie przez przedsiębiorców z UE działalności gospodarczej w Kolumbii i Peru nie tylko w ważnych sektorach usługowych, ale i przemyśle wytwórczym, energetycznym, wydobywczym czy górnictwie. W zadowalający sposób zabezpiecza także interesy UE dotyczące tymczasowej obecności osób fizycznych w celach służbowych (tzw. sposobie 4 świadczenia usług). Poza postanowieniami zakładającymi stopniową liberalizację w zakresie zakładania przedsiębiorstw i handlu usługami, do Umowy o handlu włączono także przepisy dotyczące rozwoju handlu elektronicznego i współpracy w tej dziedzinie.

W obszarze zamówień publicznych Umowa o handlu jest także jedną z najbardziej ambitnych umów wynegocjowanych dotychczas przez Komisję Europejską. Zakres dostępu do rynku zamówień publicznych Kolumbii i Peru, który podmioty unijne mają uzyskać na mocy jej postanowień, wykracza ponad ten uzgodniony w innych umowach o wolnym handlu wynegocjowanych przez partnerów andyjskich z krajami trzecimi. Na mocy Umowy o handlu Kolumbia i Peru zobowiązały się

przyznać wykonawcom unijnym dostęp do zamówień udzielanych przez wszystkie podmioty rządowe na szczeblu regionalnym i lokalnym. Na szczeblu centralnym Kolumbia udostępniła zamówienia wskazanych podmiotów oraz wszystkich ministerstw i ich oddziałów. Kolumbia nie objęła umową zamawiających sektorowych. Zapewniła jednak przy tym, że wskazane podmioty sektorowe będą udzielać zamówień w sposób przejrzysty, zaś podmiotom unijnym zapewnione będzie traktowanie narodowe. Peru udostępniło zamówienia wskazanych podmiotów na szczeblu centralnym oraz zamawiających sektorowych. Kolumbia i Peru określiły ponadto negatywne listy niektórych zamówień na usługi, które nie zostaną udostępnione podmiotom unijnym.

Kolumbia i Peru wyłączyły ponadto stosowanie tytułu VI Umowy o handlu do zamówień na określone dostawy i usługi udzielane przez niektórych centralnych zamawiających. Kolumbia zastrzegła sobie także możliwość określania przez zamawiających warunku zatrudniania pracowników lokalnych przy robotach budowlanych na drogi i autostrady.

Progi zamówień udostępnianych wzajemnie przez strony Umowy o handlu określone zostały na poziomie odpowiadającym progom zamówień udostępnianych przez UE w zrewidowanym Porozumieniu w sprawie zamówień rządowych (GPA). Na mocy niniejszej umowy UE w pełnym zakresie udostępni podmiotom kolumbijskim i peruwiańskim dostęp do zamówień publicznych udzielanych przez podmioty szczebla centralnego, regionalnego i lokalnego, podmioty prawa publicznego oraz zamawiających sektorowych.

W uzupełnieniu do zobowiązań stron dotyczących liberalizacji taryfowej Umowa o handlu zawiera także postanowienia mające na celu ograniczenie niektórych trudnych barier pozataryfowych dotyczących np. napojów spirytusowych. Ponadto w Umowie o handlu ujęto odrębny rozdział dotyczący barier technicznych w handlu obejmujący przepisy wykraczające ponad te uzgodnione w ramach WTO, dotyczące m.in. współpracy w zakresie nadzoru rynku, przejrzystości procedur regulacyjnych oraz norm znakowania i etykietowania.

Dyscypliny uzupełniające prawa i obowiązki stron wynikające z ram wielostronnych, z zaznaczeniem zgodności z istniejącymi przepisami prawnymi, wprowadzają także m.in. przepisy Umowy o handlu dotyczące: własności intelektualnej – mające na celu zapewnienie odpowiedniego i skutecznego poziomu

ochrony oraz egzekwowania praw własności intelektualnej, w tym też ochronę 205 oznaczeń geograficznych UE; środków sanitarnych i fitosanitarnych – wprowadzające zobowiązania m.in. w kwestii współpracy w zakresie dobrostanu zwierząt oraz zatwierdzania przedsiębiorstw eksportujących, inspekcji i kontroli przywozu oraz konkurencji – ustanawiające m.in. zasady dotyczące monopolii i przedsiębiorstw państwowych oraz przejrzystości w odniesieniu do subsydiów, o których mowa w art. 293 ust. 1 Umowy o handlu.

Niezależnie od dyscyplin dotyczących przejrzystości przewidzianych w określonych rozdziałach Umowy o handlu, zawarto w niej także odrębny tytuł zawierający szczegółowe postanowienia horyzontalne w odniesieniu do przejrzystości wprowadzanych przez strony środków regulacyjnych związanych z jakimikolwiek kwestiami nią objętymi.

Umowa o handlu obejmuje ponadto protokół dotyczący reguł pochodzenia i metod współpracy administracyjnej. Zawiera on postanowienia odnoszące się do zasad ustalania pochodzenia towarów oraz służące właściwemu określeniu cel stosowanych wobec danych towarów będących przedmiotem handlu. Protokół obejmuje także m.in. przepisy dotyczące dowodów pochodzenia oraz uzgodnień z zakresu współpracy administracji celnej.

Zobowiązania dotyczące procedur i współpracy celnej zdefiniowano w rozdziale dotyczącym ułatwień celnych i handlowych, który reguluje również m.in. kwestie wolności tranzytu.

Ponadto, w celu ułatwienia handlu i inwestycji między stronami, w Umowie o handlu zawarto postanowienia dotyczące liberalizacji bieżących płatności i przepływów kapitału, przewidujące możliwość zastosowania określonych środków ochronnych dla zachowania stabilności systemów finansowych jej stron.

Postanowienia instytucjonalne Umowy o handlu przewidują ustanowienie Komitetu ds. Handlu w celu nadzoru, ułatwienia realizacji i właściwego wykonania postanowień Umowy o handlu, a także umożliwienia prowadzenia konsultacji nad sposobami zapobiegania i rozwiązywania problemów, które mogą wystąpić w związku z kwestiami objętymi Umową o handlu. Wsparcia w wykonywaniu zadań przez Komitet ds. Handlu mają udzielać specjalnie powołane podkomitety tematyczne (organy wyspecjalizowane). W Umowie o handlu przewidziano także mechanizm rozstrzygania sporów wynikających z interpretacji i stosowania jej

postanowień. Dodatkowo Umowa o handlu ustanawia mechanizm mediacji dla środków pozataryfowych w handlu towarami, do którego strona może odwołać się, w przypadku gdy uzna, że dany środek negatywnie wpływa na handel z drugą stroną.

Zgodnie z zaleceniami COREPER II z dnia 2 czerwca 2009 r. dotyczącymi porozumień UE z państwami trzecimi, do Umowy o handlu włączone zostały tzw. klauzule polityczne dotyczące praw człowieka oraz broni masowego rażenia (BMR). W szczególności klauzula dotycząca praw człowieka przewiduje mechanizm zawieszania stosowania Umowy o handlu w sytuacji naruszenia praw człowieka przez jej stronę. Zanim podjęta zostanie decyzja o zawieszeniu, przeprowadzone mają być konsultacje wyjaśniające. Klauzula dotycząca praw człowieka wychodzi naprzeciw obawom państw członkowskich UE dotyczącym stanu przestrzegania praw człowieka w państwach andyjskich, szczególnie w Kolumbii. Klauzula dotycząca BMR jest standardowa i nie wykracza poza dotychczasowe zobowiązania stron w tym obszarze. Zarówno Kolumbia, jak i Peru są sygnatariuszami Układu o Nierozprzestrzenianiu Broni Jądrowej (NPT) oraz Traktatu o Całkowitym Zakazie Prób Jądrowych (CTBT). Państwa andyjskie nie stwarzają zagrożeń w tym zakresie, jednak UE zdecydowała się włączyć klauzulę dotyczącą BMR do Umowy o handlu, aby nie tworzyć precedensu, który mógłby być wykorzystany przez inne państwa spoza UE.

Umowa o handlu ma także zapewnić, iż nowa struktura stosunków handlowych między jej stronami będzie czynnikiem sprzyjającym dla zrównoważonego rozwoju. W tym celu strony mają dążyć do zagwarantowania, aby ich przepisy ustawowe oraz polityka określały wysokie poziomy ochrony środowiska i ochrony pracy oraz zachęcały do takiej ochrony. Umowa o handlu zobowiązuje także jej strony do efektywnego wprowadzenia w życie najważniejszych konwencji dotyczących prawa pracy oraz ochrony środowiska, jak również do ułatwiania i propagowania handlu towarami i usługami związanymi z ochroną środowiska oraz bezpośrednich inwestycji zagranicznych w takie towary i usługi. Mechanizm monitoringu wykonywania postanowień dotyczących handlu i zrównoważonego rozwoju przewiduje udział organizacji społecznych i obywateli w sesjach Podkomitetu ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju.

Umowa o handlu obejmuje również postanowienia dotyczące pomocy technicznej i budowania potencjału handlowego mające na celu zintensyfikowanie współpracy, w obrębie ram prawnych i instytucjonalnych regulujących stosunki współpracy między stronami, przez inicjatywy ukierunkowane na wspieranie konkurencyjności i innowacyjności oraz ułatwianie wzajemnego handlu i transferu technologii.

Umowa o handlu została wynegocjowana przez Komisję Europejską na podstawie upoważnienia Rady i zatwierdzonych przez Radę wytycznych. Jest to trzecia z kolei umowa o wolnym handlu Unii Europejskiej z krajami Ameryki Łacińskiej, której rokowania zakończono. Tym samym, zgodnie z celem Strategicznego Partnerstwa, przyczyni się ona do umocnienia więzi gospodarczych UE z państwami z tego regionu oraz pozwoli ugruntować pozycję UE w Ameryce Łacińskiej, zapewniając większe szanse konkurowania w regionie z takimi krajami jak Stany Zjednoczone Ameryki czy Chińska Republika Ludowa.

Większość postanowień niniejszej umowy stanowi realizację kompetencji wyłącznych Unii Europejskiej. Jednakże Umowa o handlu zawiera pewne przepisy dotyczące obszaru kompetencji dzielonych między UE a jej państwa członkowskie niewykonanych jeszcze przez Unię Europejską (obszaru tzw. kompetencji potencjalnych Unii), jak również postanowienia wkraczające w obszar wyłącznej kompetencji państw członkowskich. Dlatego też państwa członkowskie będą obok Unii Europejskiej stroną Umowy o handlu i są zobligowane związać się nią zgodnie z ich procedurami wewnętrznymi.

Unia Europejska tymczasowo stosuje przedmiotową umowę do czasu jej wejścia w życie. Jednakże postanowienia Umowy o handlu dotyczące:

- rozbrojenia i nierozprzestrzeniania broni masowego rażenia (art. 2) oraz odnoszące się do Porozumienia w sprawie handlowych aspektów praw własności intelektualnej (Porozumienia TRIPS), którego postanowienia częściowo harmonizują prawo państw członkowskich w zakresie przepisów karnych stosowanych w przypadku naruszeń praw własności intelektualnej (art. 202 ust. 1) – w przypadku których kompetencja Unii Europejskiej ma charakter potencjalny, a także
- postępowań administracyjnych, kontroli i odwołań, nakładające na państwa członkowskie zobowiązania w odniesieniu do postępowań cywilnych

i administracyjnych (art. 291 i art. 292) – które odnoszą się do kompetencji wyłącznej państw członkowskich,

nie podlegają tymczasowemu stosowaniu przez Unię Europejską¹.

Celem umożliwienia wejścia niniejszej umowy w życie, każda jej strona zobowiązana jest przekazać wszystkim pozostałym stronom oraz depozytariuszowi – Sekretarzowi Generalnemu Rady Unii Europejskiej – pisemne powiadomienie o zakończeniu wewnętrznych procedur niezbędnych do związania się umową. Umowa o handlu wejdzie w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po dniu otrzymania przez depozytariusza ostatniego powiadomienia odpowiadającego stronie UE i danemu państwu andyjskiemu – sygnatariuszowi umowy, chyba że dane strony uzgodniłyby inną datę. Do tego momentu strony mogą tymczasowo stosować Umowę o handlu w całości lub częściowo. Dla UE tymczasowe stosowanie Umowy o handlu rozpoczyna się pierwszego dnia miesiąca następującego po terminie, w jakim UE i dane państwo andyjskie – sygnatariusz umowy złożą depozytariuszowi powiadomienie o zakończeniu wymaganych procedur wewnętrznych.

Umowa o handlu, będąca porozumieniem wielostronnym, przewiduje możliwość przystąpienia do niej każdego państwa członkowskiego Wspólnoty Andyjskiej, które nie jest stroną niniejszej umowy w dniu jej wejścia w życie między stroną UE i co najmniej jednym państwem andyjskim – sygnatariuszem umowy. Jeżeli zatem Ekwador lub Boliwia wyraziłyby gotowość akcesji do Umowy o handlu, rozpoczęto by negocjacje w sprawie warunków ich przystąpienia, ograniczając jednak elastyczność do negocjacji tych aspektów Umowy o handlu, dla których elastyczność będzie niezbędna – głównie zobowiązań szczegółowych w zakresie znoszenia ceł, transgranicznego świadczenia usług i zakładania przedsiębiorstw – w celu zachowania integralności Umowy o handlu. Wyniki negocjacji podlegałyby konsultacjom w ramach Komitetu ds. Handlu, a akcesja do Umowy o handlu następowałaby w drodze zawarcia protokołu o przystąpieniu, zatwierdzonego uprzednio przez ww. Komitet.

¹⁾ Zakres tymczasowego stosowania Umowy o handlu określa art. 3 ust. 1 decyzji Rady z dnia 31 maja 2012 r. w sprawie podpisania, w imieniu Unii, i tymczasowego stosowania Umowy o handlu między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Kolumbią i Peru, z drugiej strony (Dz. Urz. UE L 354 z 21.12.2012).

Umowa o handlu zostanie zawarta na czas nieokreślony, a każda strona będzie mogła od niej odstąpić w drodze pisemnego powiadomienia skierowanego do wszystkich pozostałych stron oraz depozytariusza. Jeżeli państwo andyjskie – sygnatariusz umowy odstąpi od Umowy o handlu, będzie ona nadal obowiązywała między stroną UE a pozostałymi państwami andyjskimi – sygnatariuszami umowy. Umowa o handlu zostanie rozwiązana w przypadku odstąpienia od niej strony UE.

3. Skutki zawarcia Umowy o handlu:

1) skutki prawne

Rzeczpospolita Polska stanie się stroną Umowy o handlu. Wejście w życie powyższej umowy nie spowoduje konieczności wprowadzania zmian do polskiego prawodawstwa.

Ponieważ niektóre zobowiązania Umowy o handlu odnoszą się do obszaru kompetencji dzielonych między Unią Europejską a jej państwami członkowskimi oraz kompetencji wyłącznych państw członkowskich, państwa członkowskie będą również stroną niniejszej umowy i są one zobowiązane związać się nią zgodnie z własnymi procedurami wewnętrznymi.

Ze względu na powyższe, decyzja Rady w sprawie podpisania i tymczasowego stosowania Umowy o handlu, przyjęta w dniu 31 maja 2012 r., wskazuje, iż to jedynie Unia Europejska, a nie jej państwa członkowskie, stosuje umowę tymczasowo, z wyjątkiem jej art. 2, art. 202 ust. 1, art. 291 i art. 292, do czasu zakończenia procedur prowadzących do jej zawarcia.

Umowa o handlu została podpisana przez Rzeczpospolitą Polską w dniu 21 czerwca 2012 r. w Brukseli. Ceremonia podpisania umowy przez Unię Europejską, reprezentowaną przez Komisję Europejską i Prezydencję Danii w Radzie UE, oraz przez Kolumbię i Peru odbyła się w dniu 26 czerwca 2012 r. w Brukseli.

W dniu 11 grudnia 2012 r. Parlament Europejski zaaprobował Umowę o handlu. Tekst Umowy o handlu, wraz z decyzją Rady UE w sprawie podpisania i tymczasowego stosowania ww. umowy, przyjętą w dniu 31 maja 2012 r., został opublikowany w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej L 354 z dnia 21 grudnia 2012 r.

W dniu 8 lutego 2013 r. Peru powiadomiło o zakończeniu wewnętrznych procedur wymaganych dla wejścia w życie Umowy o handlu, natomiast

w dniu 27 lutego 2012 r. Unia Europejska notyfikowała zakończenie wewnętrznych procedur wymaganych w celu jej tymczasowego stosowania, ze wskazaniem postanowień umowy, których nie może stosować tymczasowo. W związku z powyższym, od dnia 1 marca 2013 r. umowa obowiązuje między Unią Europejską a Peru². Unia Europejska stosuje umowę tymczasowo do czasu zakończenia procedur prowadzących do jej zawarcia.

2) skutki społeczne, gospodarcze i finansowe

Wejście w życie niniejszej umowy nie wywoła bezpośrednich skutków społecznych.

Umowa o handlu ustanawia szerokie zobowiązania dotyczące wzajemnego dostępu do rynku, przewidując stopniową redukcję ceł w odniesieniu do zasadniczo całej wymiany handlowej między stronami, liberalizację handlu usługami oraz w zakresie zakładania przedsiębiorstw na terytorium państw – stron, a także ograniczenie niektórych uciążliwych barier pozataryfowych. Zwiększony dostęp do rynku Kolumbii i Peru dla unijnych, w tym polskich, podmiotów gospodarczych, uwarunkowany jest poprawą dostępu do rynku UE dla dostawców z Kolumbii i Peru. Umowa o handlu określa również zbiór zasad dotyczących handlu i kwestii z nim powiązanych regulujących relacje między jej stronami. Biorąc pod uwagę kompleksowy zakres Umowy o handlu, należy oczekiwać, iż jej implementacja przyczyni się do pogłębienia relacji handlowo-inwestycyjnych UE, w tym Rzeczypospolitej Polskiej, z Kolumbią i Peru. Przewiduje się, że Umowa o handlu przyniesie korzyści gospodarcze dla UE, która jest obecnie drugim, po Stanach Zjednoczonych Ameryki, największym partnerem handlowym krajów Wspólnoty Andyjskiej. Uzyskanie lepszego dostępu do rynku Kolumbii i Peru przez Unię Europejską na mocy postanowień Umowy o handlu powinno sprzyjać kreacji nowych możliwości eksportowych dla UE, a w tym także i Rzeczypospolitej Polskiej na rynki tych krajów, co ma znaczenie w świetle niewielkiego poziomu wymiany handlowej RP z Kolumbią i Peru, która w ostatnich latach wykazuje generalną tendencję wzrostową. Ustanowienie poprzez Umowę o handlu

²⁾ Data powiadomienia przez UE o zakończeniu wewnętrznych procedur wymaganych w celu tymczasowego stosowania umowy została zatwierdzona przez Radę UE (Rolnictwo i Rybołówstwo) w dniu 25 lutego 2013 r. Powiadomienie dotyczące tymczasowego stosowania Umowy o handlu między UE a Peru od dnia 01.03.2013 r. zostało opublikowane w Dzienniku Urzędowym UE L 56 z dnia 28.02.2013 r.

stabilnych ram prawnych dla rozwoju stosunków i współpracy handlowo-inwestycyjnej między stronami powinno prowadzić do stworzenia bardziej przejrzystych, przewidywalnych i niedyskryminacyjnych warunków zachęcających unijne, w tym polskie, podmioty gospodarcze do inwestowania w Kolumbii i Peru i sprzyjających eksportowi do tych krajów.

Umowa o handlu nie będzie miała wpływu finansowego na stronę wydatkową budżetu. Komisja Europejska ocenia natomiast, że Umowa o handlu będzie miała wpływ finansowy na dochody całej Unii Europejskiej w wysokości 137,5 mln euro rocznie. Niniejsze szacunki opierają się na średniej wielkości przywozu w latach 2007–2009, co w najbardziej realistyczny sposób odzwierciedla zmiany w imporcie z Kolumbii i Peru. Powyższe szacunki nie uwzględniają jednak prawdopodobnego wzrostu przywozu produktów objętych stopniowym obniżaniem ceł, który częściowo zrównoważy utratę dochodów wynikającą z pełnego wdrożenia preferencji taryfowych wynegocjowanych w ramach Umowy o handlu oraz początkowego poziomu przyznanych kontyngentów taryfowych.

4. Tryb związania się Umową przez Rzeczpospolitą Polską

Przyjęcie rozwiązań zawartych w Umowie o handlu nastąpi w drodze wyrażenia przez Radę UE zgody na zawarcie umowy, zgodnie z art. 91, art. 100 ust. 2 i art. 207 ust. 4 akapit pierwszy w związku z art. 218 ust. 6 lit. a Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Ze względu na mieszany charakter Umowy o handlu, wynikający z zakresu kompetencji Unii Europejskiej określonych w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz Traktacie o Unii Europejskiej, wejście w życie niniejszej umowy wymaga przeprowadzenia odpowiedniej procedury wyrażenia zgody na związanie się nią również w państwach członkowskich Unii Europejskiej, w tym w Rzeczypospolitej Polskiej.

Większość postanowień niniejszej umowy stanowi realizację kompetencji wyłącznych Unii Europejskiej. Jednakże pewne, zawarte w Umowie o handlu zobowiązania odnoszą się do obszaru kompetencji wyłącznych państw członkowskich (przepisy dotyczące postępowań administracyjnych, kontroli i odwołań) oraz obszaru kompetencji dzielonych między Unią Europejską a jej państwami członkowskimi niewykonywanych jeszcze przez Unię –

tw. kompetencji potencjalnych Unii (przepisy dotyczące rozbrojenia i nierozprzestrzeniania broni masowego rażenia oraz odnoszące się do Porozumienia TRIPS, którego postanowienia dotyczą przepisów karnych stosowanych w przypadku naruszeń praw własności intelektualnej). Dlatego też kompetencje do podpisania i zawarcia Umowy o handlu z Kolumbią i Peru Unia Europejska dzieli z państwami członkowskimi. Ponadto, z uwagi na powyższe, decyzję Rady w sprawie podpisania i tymczasowego stosowania Umowy o handlu uzupełniono o przepis wskazujący, że Umowa o handlu, z wyłączeniem wyżej wymienionych postanowień, do czasu jej zawarcia będzie tymczasowo stosowana jedynie przez Unię Europejską, a nie przez jej państwa członkowskie.

Ponieważ zawarte w Umowie o handlu postanowienia dotyczące kompetencji wyłącznych Rzeczypospolitej Polskiej, jako państwa członkowskiego UE, odnoszą się do wyżej wymienionych spraw uregulowanych w ustawach lub w których Konstytucja RP wymaga ustawy, zgodnie z art. 89 ust. 1 pkt 5 Konstytucji RP, związanie Umową o handlu wymaga ratyfikacji, za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie.

WYKAZ SYGNATARIUSZY *UMOWY O HANDLU*
MIĘDZY UNIĄ EUROPEJSKĄ I JEJ PAŃSTWAMI CZŁONKOWSKIMI, Z JEDNEJ STRONY,
A KOLUMBIĄ I PERU, Z DRUGIEJ STRONY,
SPORZĄDZONEJ W BRUKSELI DNIA 26 CZERWCA 2012 R.

1. KRÓLESTWO BELGII
 2. REPUBLIKA BUŁGARII
 3. REPUBLIKA CZESKA
 4. KRÓLESTWO DANII
 5. REPUBLIKA FEDERALNA NIEMIEC
 6. REPUBLIKA ESTOŃSKA
 7. IRLANDIA
 8. REPUBLIKA GRECKA
 9. KRÓLESTWO HISZPANII
 10. REPUBLIKA FRANCUSKA
 11. REPUBLIKA WŁOSKA
 12. REPUBLIKA CYPRYJSKA
 13. REPUBLIKA ŁOTEWSKA
 14. REPUBLIKA LITEWSKA
 15. WIELKIE KSIĘSTWO LUKSEMBURGA
 16. WĘGRY
 17. MALTA
 18. KRÓLESTWO NIDERLANDÓW
 19. REPUBLIKA AUSTRII
 20. RZECZPOSPOLITA POLSKA
 21. REPUBLIKA PORTUGALSKA
 22. RUMUNIA
 23. REPUBLIKA SŁOWENII
 24. REPUBLIKA SŁOWACKA
 25. REPUBLIKA FINLANDII
 26. KRÓLESTWO SZWECJI
 27. ZJEDNOCZONE KRÓLESTWO WIELKIEJ BRYTANII I IRLANDII PÓŁNOCNEJ
- i
28. UNIA EUROPEJSKA
- z jednej strony
- oraz
29. REPUBLIKA KOLUMBII
- oraz
30. REPUBLIKA PERU
- z drugiej strony